

DAMIR MARJANOVIĆ
ZASTUPNIK U SKUPŠTINI KANTONA SARAJEVO

SKUPŠTINA KANTONA SARAJEVO

n/r predsjedavajućeg

Predmet: Prijedlog Zakona o kažnjavanju govora mržnje, dostavlja se

Poštovani,

U prilogu akta vam dostavljam Prijedlog Zakona o kažnjavanju govora mržnje.

U sklopu 22. redovne sjednice Skupštine Kantona Sarajevo održane 03.03. 2020. (nastavak 11.03.2020) jednoglasno je usvojen Nacrt Zakona o kažnjavanju govora mržnje. Na istoj sjednici je usvojeno trajanje javne rasprave glede ovog nacrtu u trajanju od 90 dana. S obzirom na bitnost zakona, ali i na specifične uvjete u proteklom periodu uzrokovane pandemijom koju je izazvao SARSCoV2 virus, trajanje javne rasprave je značajno produženo. U tom periodu su analizirani pristigli amandmani i sugestije, te su shodno tim sugestijama izvršene određene korekcije Nacrta, i kreiran je dokument koji u ovome momentu predstavlja finalni Prijedlog Zakona o kažnjavanju govora mržnje čijim dostavljanjem nastavljamo pokrenutu proceduru u cilju usvajanja istog.

S obzirom na jako dugi period javne rasprave ali i usvojene zaključke 4. tematske sjednice Skupštine Kantona Sarajevo predlažem kolegiju Skupštine Kantona Sarajevo da Prijedlog zakona uvrsti na dnevni red za narednu sjednicu Skupštine Kantona Sarajevo.

ZASTUPNIK

Prof. dr. Dan ović

Na osnovu člana 18. tačka b) Ustava Kantona Sarajevo ("Službene novine Kantona Sarajevo" br. 1/96, 2/96-Ispravka, 3/96-Ispravka, 16/97, 14/00, 4/01, 28/04, 6/13 i 31/17), Skupština Kantona Sarajevo, na sjednici održanoj dana _____ 2021. godine, donijela je

ZAKON O KAŽNJAVANJU GOVORA MRŽNJE KANTONA SARAJEVO

(Prijedlog)

Član 1.

(Zabrana govora mržnje)

(1) Ovim zakonom se uređuje zabrana govora mržnje u Kantonu Sarajevo.

(2) Govor mržnje se definiše kao korištenje govora za napad, pogrдно, uvrijedljivo, zastrašivajuće i uznemiravajuće izražavanje koje potiče na nasilje, mržnju i diskriminaciju.

(3) Zabranjuje se govor mržnje usmjeren prema grupi ljudi ili pripadniku grupe zbog njihove rasne, vjerske, nacionalne ili etničke pripadnosti, porijekla, boje kože, pola, polnog opredjeljenja, seksualnog opredjeljenja, rodnog identiteta, invalidnosti ili kakvih drugih osobina.

Član 2.

(Predviđene kazne)

(1) Tko putem novina, radija, televizije, kompjuterskog sistema ili mreže, na javnom skupu ili na drugi način javno potiče ili javnosti učini dostupnim letke, slike ili druge materijale kojima se poziva na nasilje ili mržnju usmjerenu prema grupi ljudi ili pripadniku grupe zbog njihove rasne, vjerske, nacionalne ili etničke pripadnosti, porijekla, boje kože, pola, polnog opredjeljenja, seksualnog opredjeljenje, rodnog identiteta, invalidnosti ili kakvih drugih osobina, kaznit će se kaznom zatvora do tri godine.

(2) Tko organizuje ili vodi grupu od tri ili više osoba radi počinjenja djela iz stava 1 ovoga člana, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(3) Tko učestvuje u udruženju iz stava 2 ovoga člana, kaznit će se kaznom zatvora do jedne godine.

(4) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se ko vrši proganjanje organizacija ili pojedinaca zbog njihovog zalaganja za ravnopravnost ljudi.

(5) Za pokušaj krivičnog djela iz stavka 1, 3 i 4 ovoga člana učinitelj će se kazniti.

(6) Ko djelo iz st. 1 do 4 ovog člana vrši zloupotrebom položaja ili ako je usljed tih djela došlo do nereda ili nasilja, kazniće se za djelo iz st. 1, 2 i 4 ovog člana zatvorom od jedne do osam godina, a za djelo iz stava 3 ovog člana zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

Član 3.

(Usaglašavanje ostalih propisa s ovim zakonom)

(1) U slučaju neusaglašenosti drugih zakona s ovim zakonom u postupcima po ovom zakonu, primjenjivat će se ovaj zakon.

(2) Svi zakoni i opći propisi bit će usaglašeni s odredbama ovog zakona u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 4.

(Stupanje na snagu ovog zakona)

Ovaj zakon stupa na snagu osmi dan od objave u „Službenim novinama Kantona Sarajevo“.

Broj _____

Sarajevo, _____ 2021. godine

PREDSJEDAVAJUĆI
SKUPŠTINE KANTONA SARAJEVO
Elvedin Okerić

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Kantoni imaju ustavnu nadležnost za donošenje ovog Zakona te se ne radi o isključivoj nadležnosti Federacije BiH ili bilo kojeg drugog nivoa vlasti u BiH.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ovaj zakon je usmjeren na sankcionisanje govora mržnje u javnom prostoru u Kantonu Sarajevo i Federaciji BiH, sa ciljem doprinosa prevenciji krivičnih djela počinjenih iz mržnje.

III. POSTOJEĆI ZAKONSKI OKVIR

U ovom trenutku, na snazi su članovi 163. i 363. KZ FBIH (i odgovarajući propisi na nivou BiH), a koji regulišu narodnosnu, rasnu ili vjersku mržnju, odnosno netrpeljivost među konstitutivnim narodima, što je naravno samo jedan, izuzetno mali segment zaštićenih kategorija koji su od govora mržnje zaštićeni u EU zemljama. Nadalje, u Zakonu o zabrani diskriminacije iz 2009. je opet zabranjeno podsticanje na diskriminaciju „svako zagovaranje nacionalne, rasne ili vjerske mržnje“, koji faktički propisuje zabranu diskriminacije u svakodnevnom životu, a ne zabranu govora mržnje. U konačnici, Zakon o ravnopravnosti spolova iz 2003. zabranjuje diskriminaciju po osnovu spola i spolne orijentacije. U konačnici, vrijedi spomenuti i Zakon o slobodi vjere i pravnom položaju crkava i vjerskih zajednica u BiH kojim je zabranjena diskriminacija zasnovana na vjeri.

Kako je evidentno, postojeći pravni okvir se koncentriše na zabranu diskriminacije i bazira u principu na ograničene kategorije koje štiti. Nacrt ovog zakona pruža mnogo širu zaštitu i na tragu je najboljih rješenja EU zemalja kada je riječ o zaštiti ranjivih kategorija. Današnje zakonodavstvo Evropske unije također prepoznaje govor mržnje kao oblik diskriminatornog ponašanja te ga kao takvog inkriminira i zabranjuje. U Povelji Evropske unije o temeljnim pravima propisana je članom 21. zabrana diskriminacije na osnovi nacionalnosti, spola, rase, boje, etničkog ili socijalnog porijekla, genetičkih obilježja, jezika, vjere ili uvjerenja, političkog ili drugog uvjerenja, pripadnosti nacionalnoj manjini, vlasništva, rođenja, invaliditeta, dobi ili spolne orijentacije.

Veoma je bitno napomenuti da je u BiH do sada krivično gonjenje poduzimano iznimno rijetko (npr. slučaj Mandić pred Sudom BiH koji je rezultirao oslobađajućom presudom).

Govor mržnje se definiše kao korištenje govora za napad, pogrdno, uvrijedljivo, zastrašujuće i uznemiravajuće izražavanje koje, prema Sandri Coliver „potiče na nasilje, mržnju i diskriminaciju“ (Coliver, 1992.), a to je upravo ponašanje koje predmetni zakon ima za cilj da sankcioniše.

Član 10. EKLJP štiti slobodu izražavanja. Demokratski politički proces i razvoj svakog ljudskog bića opcije su za koje je od suštinske važnosti zaštita slobode izražavanja. Kao princip, zaštita koja se daje po članu 10 odnosi se na svako izražavanje bez obzira na njegov sadržaj, koje distribuira neki pojedinac, grupa ili tip medija. Jedina ograničenja na osnovu sadržaja primijenila je Komisija u odnosu na širenje ideja kojima se promoviše rasizam i nacistička ideologija, i kojima se podstiče na mržnju i rasnu diskriminaciju. Komisija se oslonila na član 17 Konvencije i izrazila mišljenje da sloboda izražavanja ne može da se koristi da bi se vodilo ka uništenju prava i sloboda koja se garantuju Konvencijom. (Kühnen protiv Savezne Republike Njemačke, 1988; D.I. protiv Njemačke, 1996.¹) U takvim odlukama primjenjuje se teorija paradoksa tolerancije: apsolutna tolerancija može da dovede do tolerisanja ideja kojima se promoviše netolerancija, i one zatim mogu da unište toleranciju.

Stav 2. člana 10. EKLJP propisuje Član 10, stav 2 Pošto korišćenje ovih sloboda povlači za sobom dužnosti i odgovornosti, ono se može podvrgnuti formalnostima, uslovima, ograničenjima ili kaznama propisanim zakonom i neophodnim u demokratskom društvu u interesu nacionalne bezbjednosti, teritorijalnog integriteta ili javne bezbjednosti, radi sprječavanja nereda ili kriminala, zaštite zdravlja ili morala, zaštite ugleda ili prava drugih, sprječavanja otkrivanja obavještenja dobijenih u povjerenju, ili radi očuvanja autoriteta i nepristrasnosti sudstva.

IV. BUDŽET

¹ Njemački sud je osudio g. Kinena na zatvorsku kaznu. 4 Evropski komesar za ljudska prava primijetio je da se podnosilac predstavke zalagao za nacional-socijalizam koji je za cilj imao narušavanje osnovnih sloboda i demokratije, i da je njegov govor bio suprotan jednoj od osnovnih vrijednosti sadržanih u preambuli Konvencije: osnovne slobode sadržane u Konvenciji “najbolje se čuvaju ... djelotvornom političkom demokratijom”. Uz to, Komisija je smatrala da je govor podnosioca predstavke sadržao elemente rasne i vjerske diskriminacije. Shodno tome, Komisija je smatrala da je podnosilac predstavke pokušavao da iskoristi slobodu izražavanja za promovisanje ponašanja suprotnog tekstu i duhu Konvencije, kao i suprotno članu 7 koji zabranjuje zloupotrebu prava. Kao zaključak, Komisija je utvrdila da je miješanje u slobodu izražavanja podnosioca predstavke bilo “neophodno u demokratskom društvu”.

Primjena ovog zakona ne zahtjeva nikakva dodatna budžetska sredstva, imajući u vidu da je za procesuiranje krivičnih djela propisanih ovim zakonom nadležno Kantonalno tužilaštvo Kantona Sarajevo, odnosno Opštinski sud u Sarajevu.

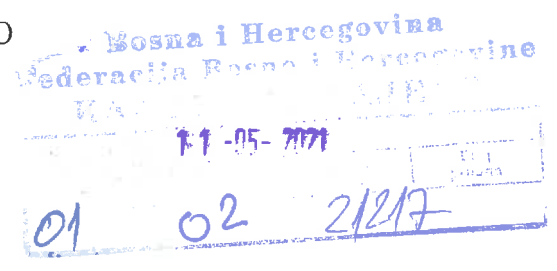
April/travanj 2021.godine

Podnosilac
Prof. dr. Damir Marjanović

13²⁰

1378

DAMIR MARJANOVIĆ
ZASTUPNIK U SKUPŠTINI KANTONA SARAJEVO

SKUPŠTINA KANTONA SARAJEVO
n/r predsjedavajućeg

Predmet: Izvještaj o provedenoj javnoj raspravi glede Prijedlog Zakona o kažnjavanju govora mržnje

Poštovani, informiram Vas da je Nacrt Zakona o kažnjavanju govora mržnje prošao kroz proces javne rasprave.

Informacija o pokretanju javne rasprave je objavljena na zvaničnoj web stranici Skupštine i putem društvenih mreža, ali je dostavljena i e-mailom na adrese više od 30 institucija.

Dobivene su i konkretne primjedbe i sugestije od OSCE-a, o kojima se raspravljalo na sastanku održanom 20.07.2020, te su na osnovu tog sastanka prihvaćene i dvije konkretne sugestije i inkorporirane u Prijedlog Zakona.

Iako je bilo predviđeno da Javna rasprava traje 90 dana, s obzirom na novonastalu situaciju cijeli period od objavljivanja nacрта do danas (više od 12 mjeseci) smo kao predlagači ostavili otvoreni za sve moguće primjedbe i amandmane.

Srdačni pozdravi

ZASTU
Prof. dr. I [signature] ović